

Does Medicine Need to be Kosher?

דברים פרשת ראה פרק יד

(א) בָּנִים אַתֶּם לִיקוֹק אֱלֹהֵיכֶם לֹא תִתְגַּדְּדוּ וְלֹא תִשְׁמִימוּ קִרְחָה בֵּין עֵינֵיכֶם לְמֵת: (ב) כִּי עִם קְדוּשׁ אַתֶּה לִיקוֹק אֱלֹהֶיךָ וְיָבֵךְ בְּחַר יְקוֹק לְהִיּוֹת לּוֹ לְעַם סְגֻלָּה מְכַל הָעַמִּים אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָדָמָה: (ג) לֹא תֹאכַל כָּל תּוֹעֵבָה: (ד) זֹאת הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ שׁוֹר יֵשׁה כְּשָׁבִים וְשֵׁה עֲזִים:

אבן עזרא דברים י"ד:ג'

וטעם הסמך פרשת לא תאכל כל תועבה – כי עם קדוש (דברים י"ד:ב') אתם בלב ובפה, ותהיו מובדלים מן העמים, וכל רואיכם יכירו אתכם, כי לא תקרחו על מת (דברים י"ד:א'), ולא תאכלו כל תועבה. ואם אתה עם קדוש, אין ראוי שתאכל טמא ותטמא הנפש. כל תועבה – שהוא נתעב לנפש הטהורה, כמו: שרץ הארץ.

חזקוני דברים י"ד:ג'

לא תאכל כל תועבה – סמכו כאן לפי שכתוב למעלה כי עם קדוש אתה לי"י אלהיך ותהיו מובדלים מן הכנענים האוכלים טומאות ותועבות רק תאכל טהרות.

דברים פרשת ראה פרק יד

(כא) לֹא תֹאכְלוּ כָּל נְבֵלָה לָגֵר אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֵיךָ תִתְנַנֶּה וְאָכְלָה אוֹ מִכֹּר לְנִכְרֵי כִּי עִם קְדוּשׁ אַתֶּה לִיקוֹק אֱלֹהֶיךָ לֹא תִבְשַׁל גְּדֵי בְּחֵלֶב אֲמוֹ:

מסכת עבודה זרה ס"ז:

דתניא {דברים י"ד:כ"א} "לא תאכלו כל נבלה לגר אשר בשעריך" כל הראויה לגר קרויה נבילה שאין ראויה לגר אינה קרויה נבלה.

יראים פ"ו

צרופי אסורין שלא לאכול דכתיב בפ' ראה אנכי "לא תאכל כל תועבה." ואמרינן בע"ז פ' אחרון (ס"ו א) אמר ר"י משום ר' מאיר מנין לכל איסורין שבתורה שמצטרפין זה עם זה, ת"ל "לא תאכל כל תועבה" כל מה שתעבתי לך הרי הוא בכל תאכל, אעפ"י שלמעלה (סי' פ') למדנו בק"ו מאיסורי נזיר הוצרך בכאן ללמוד שאפילו במקום ביטול ברוב כגון שרבה איסור על חברו מצטרף לכזית:

מסכת עבודה זרה ס"ו.

דתניא רבי יהודה אומר משום רבי מאיר מנין לכל איסורין שבתורה שמצטרפין זה עם זה שנאמר {דברים י"ד:ג'} לא תאכל כל תועבה כל שתיעבתי לך הרי הוא בכל תאכל.

מסכת פסחים כה. - כה:

כי אתא רבין אמר רבי יוחנן: בכל מתרפאין, חוץ מעבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים... מר בר רב אשי אשכחיה לרבינא דשייף לה לברתיה בגוהרקי דערלה, אמר ליה: אימור דאמור רבנן בשעת הסכנה, שלא בשעת הסכנה מי אמור? אמר ליה: האי אישתא צמירתא נמי כשעת הסכנה דמיא. איכא דאמר, אמר ליה: מידי דרך הנאה קא עבידנא?

רמב"ם הלכות מאכלות אסורות י"ד

(י) כל האכלין האסורין אינו חייב עליהן עד שיאכל אותן דרך הנאה, חוץ מבשר בחלב וכלאי הכרם, לפי שלא נאמר בהן אכילה, אלא הוציא איסור אכילתן בלשון אחרת, בלשון בישול ובלשון הקדש, לאסור אותן ואפילו שלא דרך הנייה:

(יא) כיצד, הרי שהמחה את החלב וגמאו כשהוא חם עד שנכוה גרונו ממנו, או שאכל חלב חי, או שעירב דברים מרים כגון רוש ולענה לתוך יין נסך או לתוך קדירה של נבילה ואכלן כשהן מרין, או שאכל אוכל האסור אחר שהסריח והבאיש ובטל מאוכל אדם, הרי זה פטור, ואם עירב דבר מר בתוך קדירה של בשר בחלב, או ביין כלאי הכרם, ואכלו, חייב:

שולחן ערוך יורה דעה קנ"ה

(ג) בשאר אסורים מתרפאים במקום סכנה, אפילו דרך הנאתו. ושלל במקום סכנה. כדרך הנאתו אסור: שלא כדרך הנאתו. מתר, חוץ מכלאי הכרם ובשר בחלב שאסורים אפילו שלא כדרך הנאתו אלא במקום סכנה. **להגה:** ועין לעיל סימן קכ"ג. יש אומרים דכל אסורי הנאה מדרבנן מתר להתרפאות בהן אפילו חולה שאין בו סכנה (ר"ן פכ"ש בשם י"א וריב"ש סי' מ"ה). ואפילו יין נסך, בזמן הזה, מתר להתרפאות בו ולעשות ממנו מרחץ אף על פי שהוא כדרך הנאתו, ובלבד שלא יאכל וישתה האסור, הואיל ואין בו סכנה... וכל חולה שמאכילין (לו) אסור, צריכים שתהא הרפואה ידועה או על פי ממחה (שם קל"נ ט). ואין מתירין שום דבר אסור לחולה, אם יוכל לעשות הרפואה בהתר כמו באסור אף על פי שצריך לשהות קצת קדם שיימצא ההתר, מאחר שאין סכנה בדבר (בית יוסף ותשובת הרשב"א סוף סימן קל"ד).

פתחי תשובה יורה דעה שם

(ו) שלא כדרך הנאתו מותר – עיין במשנה למלך פ"ה מיסודי תורה דדוקא אם המאכל מצד עצמו היא שלא כדרך הנאתו שמעורב בו דבר מר או חם ביותר אבל אם המאכל מצד עצמו הוא טוב אלא שהוא אוכל אכילה גסה וכיוצא נסתפק שם.

ועיין בתשובת נוב"ב ח"ד סי' ל"ה שהביאו ג"כ וכו' דאף אם נאמר לקולא מ"מ אסור לבלוע מאיסורי תורה לרפואה במקום דליכא סכנה דלא כספר תורת חיים שסובר דבליעה מקרי שלא כד"ה ע"ש. ועיין בתשובת בשמים ראש סימן קמ"ח בהגהת כסא דהרסנא שם. ועיין בתשובת שבות יעקב ח"ב סימן ע' שנשאל על מה סמכו העולם לנהוג היתר לאכול ולשתות דם הנקרש ונתייבש מתיש שקורין באקס בלו"ט שנתייבש בחמה אף בחולה שאין בו סכנה רק בנפילה בעלמא שכואב לו א' מאברים הפנימים, והשיב דיש לצדד היתר כיון שנתייבש כ"כ עד שנעשה כעץ ואין בה שום לחלוחית אין בו איסור כלל וכמ"ש הרמ"א לעיל סי' פ"ז סי' בהג"ה בעור הקיבה (עמ"ש שם) ועוד י"ל כיון שאינו דרך הנאתו וגם יש לצרף הטעם כיון שכואבים לו אברים הפנימים דהוי מכה של חלל ע"ש:

שו"ת שבט הלוי חלק ז סימן קלה

ב"ה, ה' פ' וישלח תשמ"ז לפ"ק

לענין השאלה, אשר ברוב תרופות (כדורים) מערבים גם מגלטי"ן שנעשה כידוע מעצמות או עורות של בהמות טרפות אם יש חשש לחולה שאב"ס.

בענייני אין חשש בדרך רפואה, ואיני מדבר על גלטי"ן בעין שנתוכחו בו אחרונים אם נהפך לגמרי ונפסל מאוכל אדם, כי דרכינו להחמיר ואסור וכן סוגיא דעלמא, אבל ברור הוא שאינו נאכל בפני עצמו אלא בתערובת, כי בפ"ע אין לו בצורה הזאת שום טעם, וכבר כ' בש"ך יו"ד סי' קנ"ה עפ"י דברי רמ"א שם ס"ג דחולה שאב"ס מותר לאכל שלא כדרך אכילתו אפי' איסור תורה, וכל שם דמה"ט מותר לאכול חלב חי.

והשתא לא מבעיא לדעת התורת חיים דכל אכילה דרך בליעה נקרא שלא כדרך הנאה דמותר לבלוע בלי ללעוס, אלא אפי' למה דהוכיח בתשובת נוב"ק יו"ד סי' ל"ה דלא כתו"ח אלא כהמל"מ דשלא כדרך אינו מותר רק אם המאכל עצמו הוא שלא כדרך לא כשהמאכל עצמו הוא כדרך והאכילה שלא כדרך יעשה"ה, מכ"מ הכא גם המאכל שלא כדרך כיון דאין יכולים לאכל הגלטי"ן בצורתו הזאת בעין רק בתערובות.

וכבר כ' הגה"ק דברי חיים בשו"ת ח"ב יו"ד סי' נ"ב לענין שמן דגים (טמא) לחולה שאב"ס דכיון שהוא שלא כדרך אכילתן דשמן דגים ניתן רק לאכול בתוך מאכל מבושל מתקן לאיזה דבר מאכל זולתו אבל לשתות שמן דג חי אין דרך בני אדם, ולכן הוי שלא כדרך אכילתו דמותר אפילו לחולה שאב"ס כמבואר בש"ך יע"ש בד"ח. ואמנם יתכן דכהיום נשתנו קצת הדברים להחמיר לענין שמן דגים, אבל היסוד של פסק זה לא נשתנה, ועיין בלשון הש"ך שם שמסיים בשם המרדכי מיהו אדם בריא יזהר ע"כ מוכח להדיא וממש"כ הש"ך לפני זה דדוקא לבריא ממש להזהר אבל כל שיש לו מיחש, אפי' אינו בגדר אב"ס עיין או"ח ריש סי' שכ"ח מותר בכה"ג, וכ"ז לדינא אבל אם יש אפשרות לבחור בין ב' רפואות שבאחת אין תערובות כזה מצוה להדר אחריו, מכ"מ אם יש רק מיחש ולא חולה שאב"ס ממש ראוי להחמיר כיון שיש חולקים על ש"ך הנ"ל.

Over the Counter Medicine. Rabbi Dovid Cohen. Administrative Rabbinic Coordinator of the cRc. March 2008

Footnote 4: Gelatin is a food item which is used in gelled desserts, marshmallows and other foods, and is therefore considered "edible". However, pure gelatin (as is commonly found in hard gelatin capsules) or gelatin mixed with glycerin, sorbitol and certain other food ingredient (as is commonly found in soft gelatin capsules) is never eaten as is. Therefore, Rav Schwartz asserts that swallowing a gelatin capsule is considered consumption *sheloh k'derech*. This position is based on the presentation of the gelatin (i.e. its being pure) and not because the capsule is swallowed.

שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ב סימן צב

ברפואה שאולי יש חשש חמוץ לרפואות ניתוח, וכלי מראבער ופקק של שכר להגעלה יום א' ו' ניסן תש"כ. מע"כ ידידי אהובי הרה"ג מוה"ר אפרים גרינבלאט שליט"א. ובדבר הרפואה שאתה צריך ליקח גם בפסח ואתה חושש אולי יש שם איזה חשש חמוץ הנה מכיון שהוא לרפואות הניתוח שעשו באבר פנימי פשוט שצריך ליקח אף אם היה ודאי חמוץ ובעצם אף בלא סכנה אין חשש דכבר נבטל קודם הפסח משם אוכל, ואחשביה לא שייך בדבר שלוקח לרפואה דאף דברים מרים ומאוסים נוטלין לרפואה. ולכן אין לך מה לחשוש ותקח הרפואה כפי שאמר לך הרופא והשי"ת יתן שיהיה זה לרפואה.

Over the Counter Medicine. Rabbi Dovid Cohen. Administrative Rabbinic Coordinator of the cRc. March 2008

Some of the common kosher-sensitive ingredients found in medicines are:

- Aspartame
- Citrates (e.g. citric acid, sodium citrate)
- Ethyl Alcohol
- Flavor (including natural flavor)
- Gelatin
- Glycerin
- Gum Arabic (or acacia gum)
- Lactose
- Polysorbates (e.g. polysorbate 80)
- Stearates (e.g. stearic acid, magnesium stearate)
- Xanthan Gum

Chewable pills..... See *Sappirim* 14 for a discussion on whether chewable pills and liquid medicines are considered edible. For purposes of this document we will assume that chewable pills and liquid medicines are considered edible and should only be consumed if they contain no

kosher-sensitive ingredients (which are not *batef*), bear kosher certification, or are being taken for someone who is classified as being in a state of *sakanah*.

Gelatin capsules..... Medicine in soft or hard gelatin capsules may be consumed to treat a illness which renders the person incapacitated or in *sakanah*, assuming the person cannot reasonably find or use an alternate medicine which is not gelatin coated. OTC medicine used to relieve relatively minor discomfort may not be consumed if they are in gelatin coated.¹⁴

Tablets/pills..... Non-chewable tablets/pills are not edible and may be swallowed or otherwise consumed regardless of whether the ingredients are known to be kosher.

שולחן ערוך אורח חיים ר"ד

(ח) קל האכלין והמשקין שאדם אוכל ושותה לרפואה, אם טעמם טוב והחך נהנה מהם, מברך עליהם תחלה וסוף. (נהגה: אם אנסוהו לאכל או לשתות, אף על גב דהחיה נהנה ממנו אינו מברך עליו, הואיל ונאנס על כך (בית יוסף בשם אהל מועד וקרא"ה).
(ט) אכל מאכל או משקה של אסור מפני הסכנה, מברך עליו תחלה וסוף.

(יא) **נהגה:** וכל מרקחת שאין בריאים רגילין בו אלא לרפואה, מברכין עליו שהכל (בית יוסף בשם קרא"ה).

משנה ברורה שם

(מג) אם טעמם טוב וכו' – ר"ל אע"פ שאינו תאב להם כלל ואינו אוכלם אלא מחמת אונס חליו כיון שעכ"פ החיך נהנה מהם ולאפוקי אם הם רעים שאין לו הנאה מזה אע"פ שמתרפא מהם אינו מברך כלל:
(מו) מפני הסכנה – כגון חולה שצריך לאכול מאכלות אסורות לרפואתו וכ"ש אם אוכל מאכל של היתר בזמן האיסור כגון חולה ביוה"כ דמברכין עליו וכדלקמן בסימן תרי"ח בסופו:
(מז) מברך עליו – דכיון דסכנתא הוא התיירא קאכיל ואדרבה מצוה קעביד להציל נפשו ואין זה בכלל שאר דבר איסור דקי"ל לעיל בסימן קצ"ו שאין מברכין עליו:
(נה) מברכין עליו שהכל – ועיין בבדק הבית שכתב שרוב הפוסקים חולקים ע"ז וכן הסכימו האחרונים דצריך לברך עליו ברכה הראויה לו כיון שעכ"פ נהנה:

שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק א סימן פב

במרקחת לרפואה ונהנין בו ובדבר מרקחת שאין רגילין בו אלא לרפואה והוא דבר שנהנין בו יש להורות לברך ברכה הראויה לו כיון שהמג"א והגר"א סוברין כן או"ח/בסי' ר"ד, ולהמג"א אפשר סובר כן גם הרמ"א עיי"ש בס"ק כ"ד, וכן משמע החלטת המ"ב.

נשמת אברהם (דר. אברהם, חלק א סימן רד)

... וא"ל הגרא"י וולדינברג צ"ל כשהחולה אומר יהי רצון (עיין להלן סי' רל סע' ד) לפני לקיחת התרופה, נקרא זה כעין ברכה על התרופה ואינו נקרא גזלן כי נהנה רק אחרי הודאה להש"י וממילא פוטר בזה את החומר הממתק הטפל.

שולחן ערוך אורח חיים תמ"ב

(ט) חמץ שנתעפש קדם זמן אסורו ונפסל מאכילת הכלב, או ששרפו באש {קדם זמנו (ר"ו)} ונחרה עד שאינו ראוי לכלב, או שייחדו לשיבה וטח אותו בטיט, מתר לקימו בפסח.

משנה ברורה שם

(מג) מותר לקיימו בפסח – וה"ה דמותר בהנאה אבל באכילה אסור מדרבנן עד אחר הפסח, ואע"ג דאכילה שאינה ראויה היא דהא נפסל לכל מ"מ כיון שהוא רוצה לאכול אסור דהא אחשביה